

FRØYA KOMMUNE

FORMANNSKAPET

Saksliste

Møtested:

Kommunestyresalen, Frøya
Herredshus

Møtedato:

06.06.2023

Kl.

10:00

Tilleggssaker

Medlemmene innkalles herved til overnevnte møte. Forfall må straks meldes til informasjonen, Tlf 72 46 32 00 eller til postmottak@froya.kommune.no
Varamedlemmer møter etter nærmere beskjed. Møte streames.

Sakliste:

Saksnr.**Arkivsaksnr.****Innhold**

103/23

23/1186

SØKNAD OM LÅN – ØYREKKA FOLKEHØGSKOLE

104/23

23/1216

**HØRING STRATEGISK KONSEKVENsutredning av nye områder for
HAVVIND - JUNI 2023**

Sistranda, 05.06.23

Kristin Furunes Strømskag
Ordfører

Veronica Furuviik
Sekretær

Saksdokumentene er lagt ut til offentlig ettersyn på følgende sted:

www.froya.kommune.no.

FRØYA KOMMUNE

Formannskapet		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
06.06.2023	23/1186	103/23
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Roger Antonsen	252	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
103/23	Formannskapet	06.06.2023
/	Kommunestyret	

SØKNAD OM LÅN – ØYREKKA FOLKEHØGSKOLE

Forslag til vedtak:

Frøya kommunestyret gir Øyrekka Folkehøgskole et lån på 1.500.000 kr med rente- og avdragsfrihet på tre år. Lånet gis med de vilkår som er beskrevet i saken.

Vedlegg:

Situasjonene for Øyrekka Folkehøgskolen
Periodisert budsjett 2023 – Øyrekka Folkehøgskole

Saksopplysninger:

Frøya kommune har mottatt en søknad om lån fra Øyrekka Folkehøgskole AS. I bakgrunnen for søknaden skrives følgende:

«Øyrekka folkehøgskole fikk dessverre betydelige utlegg i forbindelse med etableringen av det flytende skoleanlegget. Disse kostnadene bunner både i en pålagt prosess for brannteknisk vurdering med tilhørende rapporter fra flere konsulentselskaper i forbindelse med å få anlegget godkjent, delvis må de tilskrives at det viste seg at kostnadene med å få anlegget fraktet til Frøya og deretter Mausund og til slutt fortøyd lokalt, langt overgikk estimatene som ble utarbeidet i forkant.

Det viste seg ut over høsten og vinteren at prosessen med å få godkjent fartøyet «Fjord Comfort» som skoleanlegg ble mer komplisert enn antatt fordi man tidligere aldri har hatt en tilsvarende sak i Norge. Da ble det behov for en betydelig juridisk grenseoppgang som utløste utgifter vi mener det var svært vanskelig for oss å forutse på forhånd.

Vi håper derfor at kommunen kan bidra til at vi kan komme gjennom denne krevende perioden slik at vi klarer å nå målet som vi opplever at det er stor oppslutning om både lokalt og regionalt: At vi får etablert Norges første havbaserte folkehøgskole.»

Det søkes om et lån på 1.500.000 kroner med rente- og avdragsfrihet for minimum tre år.

Vurdering:

Øyrekka Folkehøgskole ble en realitet i 2022 og tok i mot sine første elever august samme år. Fra Frøya kommune fikk Folkehøgskolen ett investeringstilskudd på 2 mill kr.

Det er sjekket med Statsforvalteren at kommunen har anledning til å gi lån av «egne» midler.

Saken gjelder rente- og avdragsfrihet lån med rente- og avdragsfrihet for minimum tre år.

Likeledes er det innhentet juridisk vurdering fra advokat Terje Svendsen som gir følgende vurdering:

«Et evt. kommunalt lån må følge evt. regler i det kommunale finansreglementet og under enhver omstendighet følge reglene i kommunelovens § 14-1, 3. ledd om at det ikke skal tas vesentlig finansiell risiko. Det vil vel i praksis si at en avtaler konkrete lånebetingelser med avdragstid og rentestørrelse som står i forhold til levetidsbetraktninger på båtene og det generelle rentenivået. Det skal ikke være noe i veien for at det gis et kommunalt lån forutsatt at det brukes egne midler og ikke midler som kommunen selv har lånt. Det vil imidlertid være strenge begrensninger i kommuneloven i forhold låneformål ved evt. bruk av midler som kommunen selv har lånt.»

Lånet gis som et rente- og avdragsfritt lån i tre år gis med følgende krav:

- Fem års løpetid fra år fire.
- Renteberegning av lånet i 3 år med en rente lik gj. snitting lånerenter kommunene har på sitt lån. Pt er 4,05 % og vil utgjøre ca 125 tusen kr som legges til lånet. Dvs at lånets hovedstol vil være kr 1 625 000.

Advokat Terje Svendsen utarbeider låneavtalen som tinglyses.

Anbefaling

For å bidra til at Øyrekka Folkehøgskole kommer gjennom en krevende økonomisk situasjon, anbefaler Kommunedirektøren at kommunestyre å gi Øyrekka et lån på 1.500.000 kroner med rente- og avdragsfrihet på tre år. Lånet gis med de vilkår som beskrevet i saken.

Lånet finansieres via økning av friemidler.

FRØYA KOMMUNE

Formannskapet		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
06.06.2023	23/1216	104/23
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Nils Jørgen Karlsen	S82 &13	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
104/23	Formannskapet	06.06.2023

HØRING STRATEGISK KONSEKVENsutREDNING AV NYE OMRÅDER FOR HAVVIND - JUNI 2023

Forslag til vedtak:

1. Frøya kommune støtter Trøndelag fylkeskommune sitt vedtak og høringsinnspill til strategisk konsekvensutredning av nye områder for havvind
2. Vedtaket oversendes Olje- og Energidepartementet

Saksopplysninger:

Norges vassdrags- og energidirektorat har i samarbeid med en direktoratsgruppe identifisert nye områder for fornybar energiproduksjon til havs, og laget forslag til program for strategisk konsekvensutredning.

Denne er nå på høring med høringsfrist 12.06.2023. Frøya kommunene er ikke utpekt som høringsinnstans, men det er åpnet opp for at også andre enn de som står på høringslisten står fritt til å uttale seg.

Direktoratsgruppen har bestått av Norges vassdrags- og energidirektorat, Oljedirektoratet, Fiskeridirektoratet, Miljødirektoratet, Kystverket, Forsvarsbygg og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. I tillegg har Havforskningsinstituttet, Luftfartstilsynet og Petroleumstilsynet vært involvert i arbeidet.

Olje- og energidepartementet ber om tilbakemeldinger på forslag til program for strategisk konsekvensutredning av nye områder til fornybar energiproduksjon til havs. *Det ligger to ulike forslag til program for strategisk konsekvensutredning. Det ene utredningsprogrammet, Forslag til utredningsprogram for Sørvest F og Vestavind F, gjelder områdene Sørvest F og Vestavind F og er et utredningsprogram som skal muliggjøre en tildeling av prosjektområder i 2025. Det andre utredningsprogrammet, Utredningsprogram for 18 identifiserte områder, gjelder de øvrige 18 områdene. Begge utredningsprogrammene må ses i sammenheng med dokumentet Felles føringer for de strategiske konsekvensutredningene som ligger på samme nettside. Departementet ber om at det i høringssvaret spesifiseres hvilket av de to forslagene til utredningsprogram innspillet gjelder, om det gjelder begge utredningsprogrammene eller de felles føringene for utredningene.*

Fylkesutvalget/ Trøndelag fylkeskommune har behandlet saken i møte 30.05.2023 – SAK 110/23. Deres saksframstilling og vedtak følger her i sin helhet:

Bakgrunn

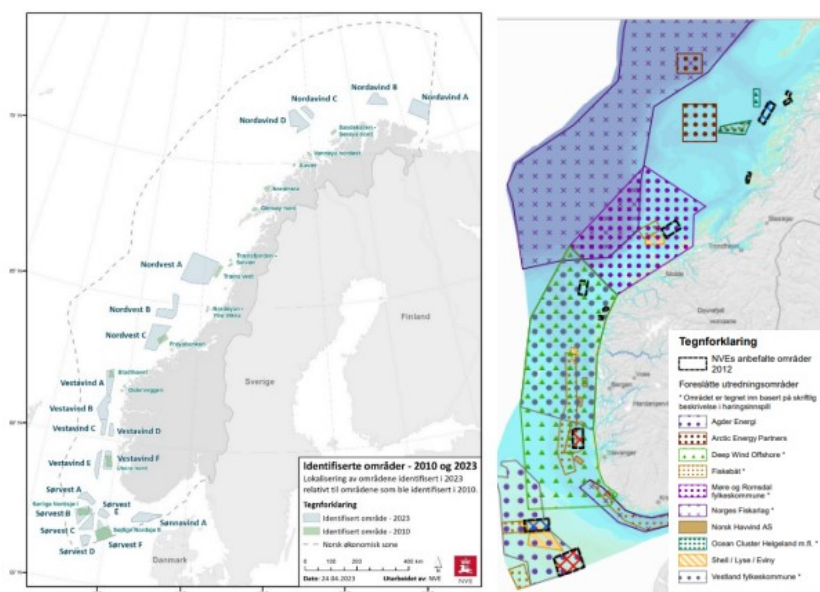
Ved Stortingets behandling av St.meld. nr 34 (2006-2007) Norsk klimapolitikk ble det bestemt at det skulle lages en nasjonal strategi for kraftproduksjon fra vind og andre fornybare energikilder til havs. Norges vassdrags og energidirektorat (NVE) skrev rapporten Havvind, forslag til utredningsområder i 2010, og identifiserte 15 områder. Olje og energidepartementet (OED) fastsatte utredningsprogram for alle 15 utredningsområdene i 2011. Sørlige Nordsjø 2 og Utsira Nord er blitt åpnet for tildeling og konsesjon innen 2025.

OED ba NVE i 2022 om å identifisere nye områder for fornybar energiproduksjon til havs. Det skal identifiseres områder som gjør det mulig å tildele arealer tilsvarende 30 GW havvind innen 2040.

NVE har i 2022 vurdert de 13 områdene, samt kommet med anbefalinger av nye områder i lys av oppdatert kunnskapsnivå og teknologi- og markedsutvikling. Det ble gitt mulighet til å komme med innspill til nye områder for vindkraft til havs fra 30.mai 2022 til 15.august 2022. Trøndelag fylkeskommune avga ingen innspill i denne prosessen.

Faktiske opplysninger

Olje- og energidepartementet har sendt forslag til program for strategisk konsekvensutredning av nye områder til fornybar energiproduksjon til havs på offentlig høring. Høringsfrist 12.juni 2023. Direktoratsgruppen som legger fram forslag til utredningsprogram har bestått av Norges vassdrags- og energidirektorat, Oljedirektoratet, Fiskeridirektoratet, Miljødirektoratet, Kystverket, Forsvarsbygg og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. I tillegg har Havforskningsinstituttet, Luftfartstilsynet og Petroleumsstilsynet vært involvert i arbeidet. Olje- og energidepartementet ber om tilbakemeldinger på forslag til program for strategisk konsekvensutredning av nye områder til fornybar energiproduksjon til havs.

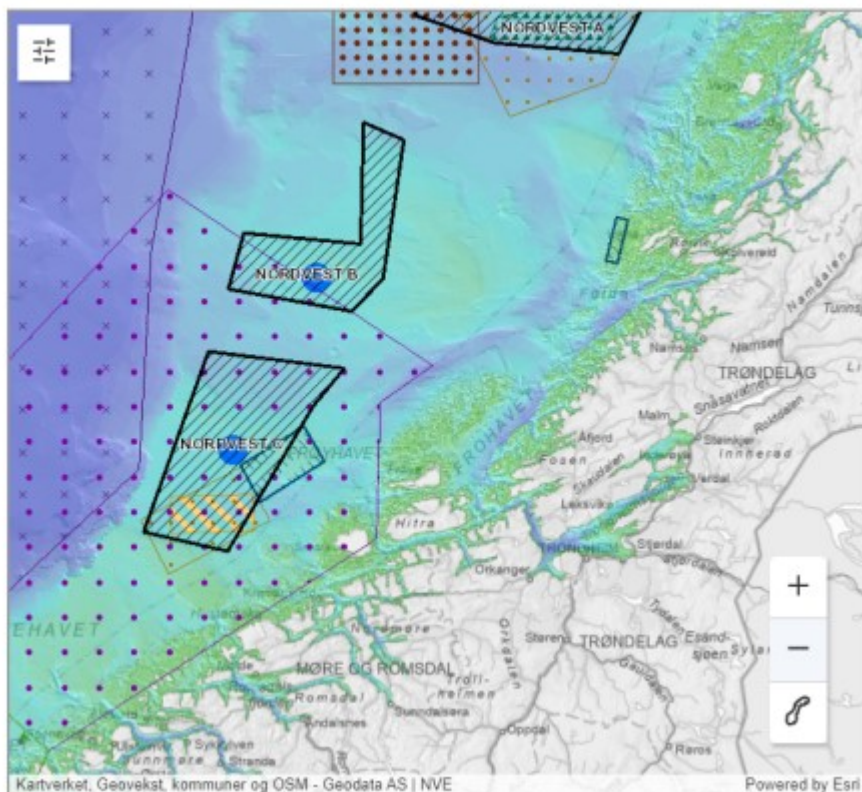

Bilde 1: Identifiserte områder for konsekvensutredning for havvind og sammenfatning av høringsinnspill kart til høyre

Det er tre områder utenfor Midt-Norge: Nordvest A, Nordvest B og Nordvest C. Disse tilhører ikke gruppen av områder som vil få tildeling av prosjektområder innen 2025. Områdene utenfor Midt-Norge utgjør gruppen av områder som skal bli tildelt konsesjon innen 2040.

Det strategiske utredningsprogrammet inneholder ingen beskrivelser av politiske finansielle rammevilkår med tanke på skatter, avgifter eller subsidieordninger som er tiltenkt havvindssatsningen. Det beskriver heller ikke konsekvensene av satsningen med tanke på behov for arbeidskraft og kompetanse/nye utdanningsløp.

Utenfor Midt-Norge er det tre områder som skal utredes videre; Nordvest A, B og C. Områder identifisert i 2010/2012 vises blått skravert (Frøyabanken og Nordøyan -Ytre Vikna). Nordvest A ligger i området som ble spilt inn av aktører i Nordland fylke. Nordvest C ligger i området som ble spilt inn som aktuelt fra Møre og Romsdal fylkeskommune. Det er kun Nordvest B som ligger utenfor Trøndelag fylke, med en viss overlapp med fylkesgrensa til Møre og Romsdal. De blå sirkelene illustrerer arealbehov for 1 GW havvind. Det gult skraverte områdene i Nordvest C er innspill om Tobis-felt fra Shell/Lyse/Eviny mens gult prikkete er fiskebanker.

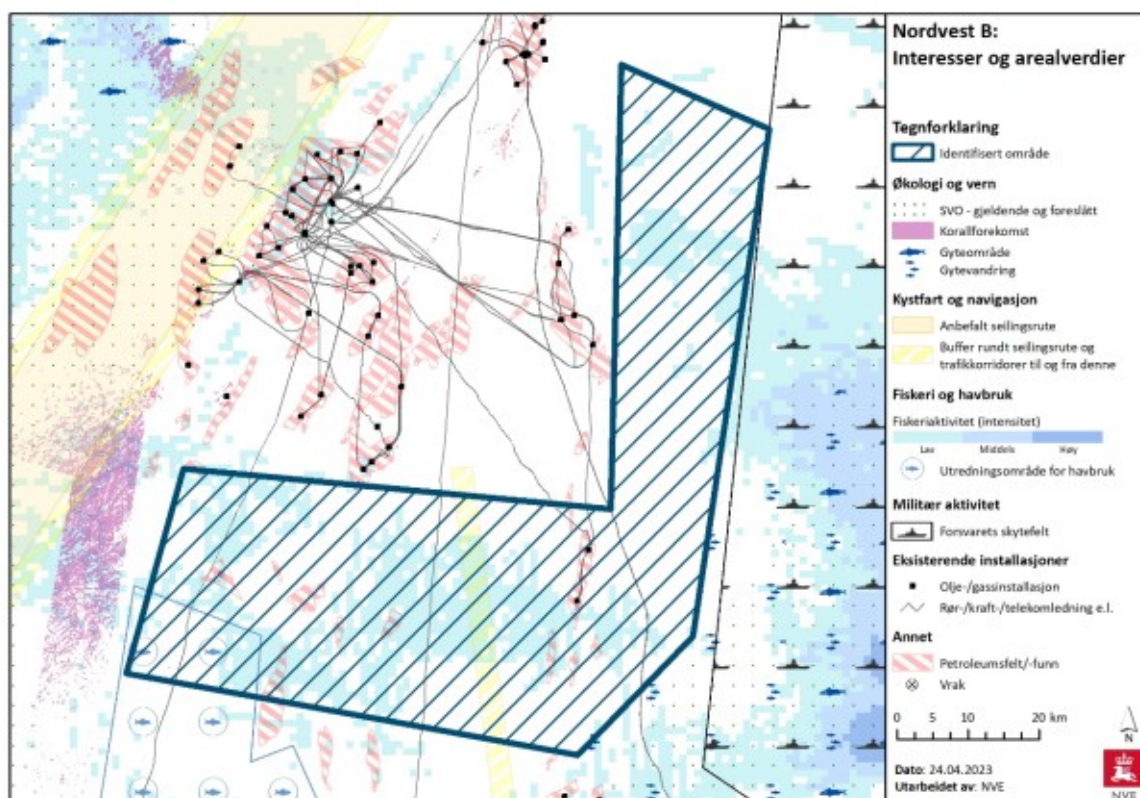

Bilde 2: De tre havvindsområdene utenfor Midt-Norge, Nordvest A, Nordvest B, Nordvest C. Kun Nordvest B ligger utenfor Trøndelagskysten.

Det skal gjennomføres en strategisk konsekvensutredning før et område åpnes for havvind. De tematiske utredningspunktene er beskrevet i detalj her (Utredningsprogram for 18 identifiserte områder (nve.no)), og inkluderer følgende tema: 1) kraftproduksjon og levetidskostnad, 2)kraftsystem og nettilknytning, 3)forholdet til lovverk, planer og verneområder, 4)naturmangfold, 5)fiskeri, 6)havbruk, 7)petroleum og lagring av CO₂, 8)skipsfart, 9)forsvaret, 10)risiko for uønskede hendelser, 11)forurensning, 12)visuelle virkninger, 13)landskap, 14)kulturminner, 15)friluftsliv, 16)havner, 17)radar, 18)elektronisk kommunikasjon, 19)luftfart samt 20)næringsliv og reiseliv.

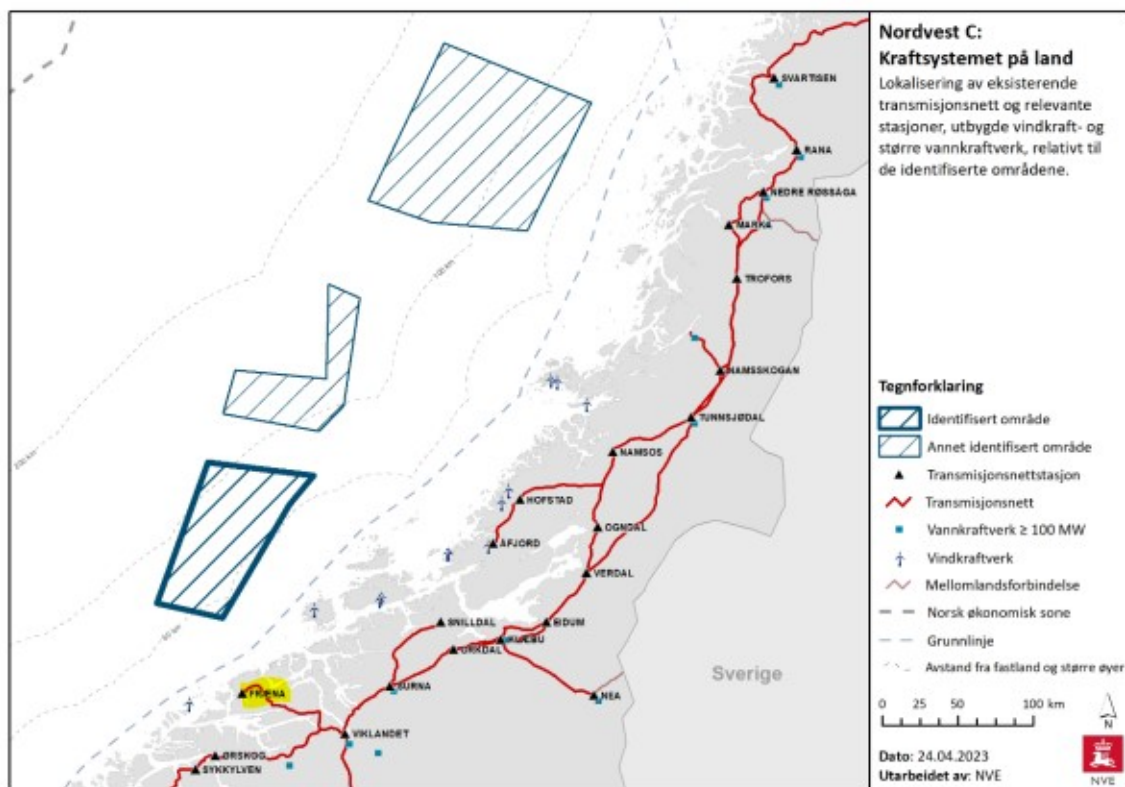
Områdene skal planlegges videre med flytende havvindsteknologi. Dette gir rom for teknologiutvikling. Samtidig vil en umoden teknologi medføre betydelig teknisk og økonomisk usikkerhet. Det er stabile og gode vindressurser i området.

Innenfor område Nordvest B er det forekomst av fiskeriaktivitet, det er relativt mye olje/gassinstallasjoner og petroleumsrelatert aktivitet samt rørledninger i området. Det området overlapper med Frøyabanken Nord som utredes for havbruk til havs. Området grenser i øst til forsvarets skytefelt samt til gjeldende og foreslåtte områder for særlig verdifulle og sårbare områder i norske havområder (SVO).

Bilde 3: Kartlegging av interesser og arealverdier Nordvest B

Det foreslås at kraft fra Nordvest B og Nordvest C ildføres til transmisjonsnettstasjon Fræna (se kart under). Stasjonen har kort avstand til stort industriforbruk. Statnett anslår at det er kapasitet i eksisterende nett til å tilknytte en del havvind til Fræna transformatorstasjon, anslagsvis 1000-2000 MW.

Bilde 4: Statnetts transmisjonsnett og foreslått ilandføringspunkt for Nordvest B og Nordvest C, Fræna. Kraft fra Nordvest A foreslås ilandført til Rana.

Drøftinger

Følgende momenter bør utredningsprogrammet dekke på en tydeligere måte: havvindsområdenes påvirkning på arealbruk til havs og til lands, konsekvensene av Trøndelags endrede militærstrategiske posisjon, knapphet på råvareressurser, samt elektrifisering av sokkelen.

Kamp om arealene, til havs

For Frøyabanken har det blitt dokumentert stor konflikt med andre interesser som fiskeri, skipsfart og viktige miljøverdier. Deler av Frøyabanken inngår likevel i Nordvest C.

Frøyabanken nord skal utredes for havbruk til havs, forslag til utredningsprogram ble sendt på høring 12.april 2023. Området Nordvest B overlapper noe med den nordligste delen av havbruk til havs-området Frøyabanken nord. Frøyabanken nord sitt totalareal er på 2327 km², der et areal på 182 km² overlapper med det identifiserte området for havvind. Om lag 49 prosent av områdene for havbruk til havs, Frøyabanken nord, ligger innenfor områdene (Nordvest B og Nordvest C) identifisert som aktuelle for havvind.

Trøndelag har både havbruksselskap og en leverandørnæring som i lang tid har drevet frem en satsing på havbruk til havs. Utviklingen av teknologi går raskt og investeringsvilje og -evne er stor. Mulighet og konsekvens for sameksistens mellom havbruksnæring og havvind må avklares.

Det mangler kunnskap om hvordan havvind vil påvirke fiskeri- og havbruksnæringen, og om sameksistens kan gi arealbesparelser eller andre positive effekter. Bortsett fra det fysiske arealbeslaget vil påvirkning kunne være blant annet støy og vibrasjoner fra vindkraftverk, samt begrensinger som følge av plassering og tilhørende støttefunksjoner og logistikk.

Kamp om arealene, til lands

Areal er en knapp ressurs og planprosesser er tid- og ressurskrevende. Et vindkraftverk til havs har behov for arealer på land i forbindelse med utbygging, drift/overvåkning/vedlikehold og fjerning/nedleggelse. I henhold til de felles føringene for strategisk utredningsprogram, så skal miljø- og arealmessige virkninger og konkrete traseer og anleggsplasseringer ikke utredes i denne omgang. Det er likevel behov for å se havvindsatsningen i sammenheng med andre arealkrevende satsninger, forpliktelser og avtaler.

Den strategiske konsekvensutredningen skal inneholde en overordnet vurdering av hvilke norske havner og egnede arealer på land som kan brukes for å etablere havvind i de identifiserte områdene. Plan- og bygningslovens system for avklaring av arealformål er basert på at ulike interesser medvirker i prosessen frem mot politiske beslutninger. Kommunen som planmyndighet blir sentral part når det gjelder bruk av havneområdene.

Utredningen bør utvides til å omfatte konsekvensene av knapphet på egnede havnearealer. Det strategiske utredningsprogrammet må innhente kunnskap om hvordan nye verdikjeder for grønn industri også har behov for havneområder og arealer i framtida (batterier, havbruk til havs eller landbasert oppdrett, hydrogen, karbonfangst og lagring, maritim industri, biogassproduksjon). Utviklingen av ny, arealkrevende industri skal skje samtidig som at Norge overholder internasjonale og nasjonale forpliktelser om vern av områder til lands og til havs. Det er behov for et tydelig samarbeid mellom lokale, regionale og statlige myndigheter for hvordan en bærekraftig arealbruk kan sikres, og hvem som har ansvar for å gjøre avveiningene.

Kamp om ressursene

Utbygging av havvind vil kreve bruk av råvarer og materialer fra et internasjonalt marked med varierende grad av transparens og ansvarlighet i verdikjeden. Ettersom havvind vokser raskt, også internasjonalt, vil trolig kappløpet om knappe råvareressurser som trengs særlig til kabler og turbiner tilspisses ytterligere. Havvind er en industri som tar utgangspunkt i en fornybar ressurs som Norge har overflod av (vind). Likevel vil utbyggingen av industrien kreve innsatsfaktorer som er knappe i en helt annen grad i dag enn det var da vannkrafteventyret eller oljeeventyret startet.

Mekanismer for privat-offentlig samarbeid for å sikre miljømessig og sosial bærekraft i verdikjeden bør beskrives i utredningsprogrammet. Materialvalg og materialteknologi for å sikre gjenvinning/ombruk ved endt levetid må beskrives tydeligere. Industrien kan bidra til å utvikle gjenvinningskapasitet og leverandører for materialhåndtering, dette for å styrke havvindssatsningens sirkulære profil. Landbasert oppdrett benytter i stor grad de samme materialene som havvindmølle-blader. Her ligger det et utviklingspotensial for leverandørindustri til å utvikle løsninger, teknologi og produkter som kan gjenbrukes/er sirkulære.

Endring i Trøndelags militærstrategiske posisjon

Trøndelag, både kyst og landområder, har fått en ny militærstrategisk posisjon etter at Sverige og Finland blir NATO-medlemmer. Sivil infrastruktur må oppgraderes til å kunne ta imot styrker for øvelse, men også ha transportkapasitet for bruk i en konfliktsituasjon.

Det strategiske utredningsprogrammet tar i liten grad høyde for å beskrive konsekvensene av en grunnleggende endring av forsvarsaktiviteten i området. Konsekvensene havvindsområdene Nordvest B og Nordvest C er i stor grad basert på forsvarets aktiviteter slik de har vært de siste tiårene, men ikke slik de kan komme til å bli i tiåret foran oss. Trøndelag fylkeskommune har oversendt høringsutkastet til Forsvarets Operative Hovedkvarter (FOH) for å sikre at operativ myndighet i Forsvaret kan gjøre sine vurderinger om mulige konsekvenser for Forsvaret og spille disse inn som en del av høringen.

Elektrifisering av sokkel

Trøndelag fylkestingets vedtok i sak 31/23, høring av Energikommisjonen, punkt 10 følgende:

Elektrifisering av sokkelen skal skje i sammenheng med utbyggingen av havvind slik at kraftbalansen på land ikke svekkes og for å hindre økt strømpris i Trøndelag. Trøndelag fylkeskommune mener at selskapene som opererer på norsk sokkel må ta sin del av ansvaret for å sikre nok elektrisk kraft for å nå klimamålene ved å bidra til kostnadene for utvikling og utbygging av havvind. Både delvis utbygging nær feltene, men også i større frigitte områder for å kompensere for uttak av kraft fra land. Det haster derfor at regjeringen frigir og klargjør områder til utbygging av havvind i Norskehavet.

Finansiering av utbygging og prisregimet knyttet til forbruk av havvindkraft er ikke en del av det strategiske utredningsprogrammet.

Økonomiske konsekvenser

Et strategisk utredningsprogram for havvind vil ikke ha økonomiske konsekvenser for Trøndelag fylkeskommune. Som vist i saken vil en tildeling av områder utenfor Trøndelagskysten øke behov for arealplanlegging i kommuner og i fylkeskommunen. Tildelinger av havvindsområder vil kunne gi økonomiske ringvirkninger for trøndersk leverandørindustri og fou-miljø, men disse er ikke avhengig av at områdene ligger utenfor Trøndelagskysten.

Konsekvenser for klima og miljø

Utbygging av havvind til havs vil øke kraftproduksjon fra fornybar energi og slik kunne bidra til at klimamål om elektrifisering av transport og industri lykkes. Som det strategiske konsekvensutredningsprogrammet viser er det betydelige konflikter mellom havvindsutbygging og miljøverdier både til lands og til havs, hvorav mange også er mangelfullt kartlagt.

Konsekvenser for folkehelse

Områdene som er utpekt aktuelle for havvind ligger så langt ute til havs at de vil sannsynligvis ikke sjenere utsikt eller skape støy for innbyggere. Det er positivt for folkehelsen å fase ut bruk av fossilt drivstoff i transport. En industriell havvindssatsning vil være svært kapitalintensiv og trolig styrke enkeltaktørers dominans i energimarkedene. Havvindssatsningen må oppleves som legitim også i de lokalsamfunnene som bærer konsekvensene av arealinngrepene.

Fylkesdirektørens konklusjon

Det strategiske utredningsprogrammet for havvind gir et godt kunnskapsgrunnlag for videre utvikling av områder for havvind utenfor Norge. Når det gjelder de utpekte områdene utenfor Trøndelag, er det kunnskapsbehov om hvordan arealbrukskonflikter til lands og til havs skal håndteres på ulike nivå; lokalt, regionalt og nasjonalt. Det er ikke tilstrekkelig beskrevet hvordan det skal sikres ansvarlighet i verdikjeden for knappe råvareressurser. Det er behov for å utrede hvordan materialbruk og materialteknologi kan sikre at ressurser blir gjenbrukt/gjenvunnet. Videre er det behov for en ytterligere vurdering av hvorvidt Trøndelags militærstrategiske posisjon står i konflikt med områdene utpekt for havvind. De finansielle rammevilkårene for utvikling av umoden teknologi er ikke beskrevet. Havvind kan bidra til at petroleumsselskapene når sine klimamål ved elektrifisering av sokkel. Kostnader knyttet til risiko, utvikling og utbygging må fordeles på en samfunnsøkonomisk hensiktsmessig måte.

Fylkesutvalgets vedtak

1. Fylkesutvalget støtter i all hovedsak innholdet i høringen av forslag til strategisk utredningsprogram for havvind. Forslaget som foreligger skal gi gode arealavklaringer og sikre sameksistens mellom ulike næringer slik at det sikres god og arealeffektiv bruk av havområdene
2. Fylkesutvalget er positiv til at arealer utenfor Trøndelag er utpekt som områder langs kysten som skal undersøkes nærmere med tanke på havvind, og at det nå legges frem forslag til utredningsprogram for slik virksomhet
3. Fylkesutvalget har følgende innspill til programmet:
 - a. Fylkesutvalget bemerker at havvind og spesielt flytende havvind i en slik skala er relativt nytt, og at det i dag ikke er etablert et system for å sikre regionale ringvirkninger av slik aktivitet. Det er svært viktig at det etableres et slikt system, og fylkesutvalget vil anmode om at dette utredes videre
 - b. Fylkesutvalget understreker behovet for god medvirkning fra sentrale regionale og lokale interessenter i den videre utredningen. Det er viktig å sikre en bærekraftig sameksistens og ulike interesser som; fiskeri, fugl, naturmangfold i havet, havbruk og herunder havbruk til havs og militære skytefelt
 - c. Fylkesutvalget mener det er behov for å utrede hvordan materialbruk og materialteknologi kan sikre at ressurser blir gjenbrukt/gjenvunnet slik at de inngår i en sirkulær økonomi
 - d. Fylkesutvalget mener det er behov for en egen militærstrategiske vurdering rundt områdene utpekt for havvind
 - e. Fylkesutvalget mener utredningsprogrammet ikke beskriver hvordan utviklingskostnadene for en umoden flytende havvindsteknologi skal fordeles. Elektrifisering av sokkelen med havvind vil kreve at kostnadene for utvikling og utbygging fordeles på en samfunnsøkonomisk hensiktsmessig måte
 - f. Fylkesutvalget vil også legge til at elektrifisering av sokkelen bør skje i sammenheng med utbyggingen av havvind slik at kraftbalansen på land ikke svekkes og for å hindre økt strømpris i Trøndelag. Trøndelag fylkeskommune mener at selskapene som opererer på norsk sokkel må ta sin del av ansvaret for å sikre nok elektrisk kraft for å nå klimamålene ved å bidra til kostnadene for utvikling og utbygging av havvind. De bør derfor utredes videre om flere havvindparker/områder bør plasseres i relativ nærhet til oljeinstallasjonene

Vurdering:

Kommunedirektøren har sett på Fylkesutvalgets vedtak i saken og mener at vedtaket er i tråd med kommunens innstilling. Kommunedirektøren er opptatt av at vi får gode arealavklaringer for å sikre sameksistens mellom ulike næringer, spesielt tradisjonelt fiskeri og planer om oppdrett lengre til havs. Det er viktig at næring skapes og utvikles i vår region.

Kommunedirektøren tilrår derfor at:

- Frøya kommune støtter Trøndelag fylkeskommune sitt vedtak og høringsinnspill til strategisk konsekvensutredning av nye områder for havvind
- Vedtaket oversendes Olje- og Energidepartementet

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Roger Antonsen
Arkivsaksnr.: 23/1186

Arkiv: 252

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet
Kommunestyret

SØKNAD OM LÅN – ØYREKKA FOLKEHØGSKOLE

Forslag til vedtak:

Frøya kommunestyret gir Øyrekka Folkehøgskole et lån på 1.500.000 kr med rente- og avdragsfrihet på tre år. Lånet gis med de vilkår som er beskrevet i saken.

Vedlegg:

Situasjonene for Øyrekka Folkehøgskolen
Periodisert budsjett 2023 – Øyrekka Folkehøgskole

Saksopplysninger:

Frøya kommune har mottatt en søknad om lån fra Øyrekka Folkehøgskole AS. I bakgrunnen for søknaden skrives følgende:

«Øyrekka folkehøgskole fikk dessverre betydelige utlegg i forbindelse med etableringen av det flytende skoleanlegget. Disse kostnadene bunner både i en pålagt prosess for brannteknisk vurdering med tilhørende rapporter fra flere konsulentselskaper i forbindelse med å få anlegget godkjent, delvis må de tilskrives at det viste seg at kostnadene med å få anlegget fraktet til Frøya og deretter Mausund og til slutt fortøyd lokalt, langt overgikk estimatene som ble utarbeidet i forkant.

Det viste seg ut over høsten og vinteren at prosessen med å få godkjent fartøyet «Fjord Comfort» som skoleanlegg ble mer komplisert enn antatt fordi man tidligere aldri har hatt en tilsvarende sak i Norge. Da ble det behov for en betydelig juridisk grenseoppgang som utløste utgifter vi mener det var svært vanskelig for oss å forutse på forhånd.

Vi håper derfor at kommunen kan bidra til at vi kan komme gjennom denne krevende perioden slik at vi klarer å nå målet som vi opplever at det er stor oppslutning om både lokalt og regionalt: At vi får etablert Norges første havbaserte folkehøgskole.»

Det søkes om et lån på 1.500.000 kroner med rente- og avdragsfrihet for minimum tre år.

Vurdering:

Øyrekka Folkehøgskole ble en realitet i 2022 og tok i mot sine første elever august samme år. Fra Frøya kommune fikk Folkehøgskolen ett investeringstilskudd på 2 mill kr.

Det er sjekket med Statsforvalteren at kommunen har anledning til å gi lån av «egne» midler.

Saken gjelder rente- og avdragsfrihet lån med rente- og avdragsfrihet for minimum tre år.

Likeledes er det innhentet juridisk vurdering fra advokat Terje Svendsen som gir følgende vurdering:

«Et evt. kommunalt lån må følge evt. regler i det kommunale finansreglementet og under enhver omstendighet følge reglene i kommunelovens § 14-1, 3. ledd om at det ikke skal tas vesentlig finansiell risiko. Det vil vel i praksis si at en avtaler konkrete lånebetingelser med avdragstid og rentestørrelse som står i forhold til levetidsbetraktninger på båtene og det generelle rentenivået. Det skal ikke være noe i veien for at det gis et kommunalt lån forutsatt at det brukes egne midler og ikke midler som kommunen selv har lånt. Det vil imidlertid være strenge begrensninger i kommuneloven i forhold låneformål ved evt. bruk av midler som kommunen selv har lånt.»

Lånet gis som et rente- og avdragsfritt lån i tre år gis med følgende krav:

- Fem års løpetid fra år fire.
- Renteberegning av lånet i 3 år med en rente lik gj. snitting lånerenter kommunene har på sitt lån. Pt er 4,05 % og vil utgjøre ca 125 tusen kr som legges til lånet. Dvs at lånets hovedstol vil være kr 1 625 000.

Advokat Terje Svendsen utarbeider låneavtalen som tinglyses.

Anbefaling

For å bidra til at Øyrekka Folkehøgskole kommer gjennom en krevende økonomisk situasjon, anbefaler Kommunedirektøren at kommunestyre å gi Øyrekka et lån på 1.500.000 kroner med rente- og avdragsfrihet på tre år. Lånet gis med de vilkår som beskrevet i saken.

Lånet finansieres via økning av friemidler.

Situasjonen for ØRFHS – ett år etter oppstart

Jobben med å etablere en næringsrettet og havbasert folkehøgskole i Frøya – lokalisert i Øyrekka – startet våren 2015. Mot alle odds ble skolen lagt inn i forslaget til statsbudsjett av den avtroppende regjeringen høsten 2019. Den nye regjeringen, utgått av Ap og Sp, valgte å ikke endre den tidligere regjeringens prioriteringer på dette feltet. 23. desember 2021 ble Øyrekka folkehøgskole godkjent for oppstart i august 2022.

Dessverre valgte den nye regjeringen å endre bevilgningsmodellen for nye folkehøgskoler etter at vi var godkjent. Dette har ikke kritisk virkning i seg selv, men bidrar til at deler av «overskuddet» til investeringer og dekning av etableringskostnader som lå inne i den tidligere modellen, har blitt borte. Folkehøgskolerådet har sterkt kritisert regjeringen for at man endret forutsetninger for allerede godkjente skoler – og dertil med tilbakevirkende kraft etter at man først skriftlig hadde gitt tilsagn om støtte etter gammel ordning, uten å få gjennomslag.

Pandemien har på mange måter slått ut i en «long covid» i store deler av samfunnet – og folkehøgskolesektoren er blant områdene som er sterkt rammet. I et møte med økonomiansvarlig Johan Smit i Folkehøgskolerådet onsdag 31. mai, ble det opplyst at omkring ti etablerte folkehøgskoler sliter tungt, og med all sannsynlighet hadde søkt om å bli dimittert i ett år – dersom dette var mulig. Signaler fra politisk hold tilsier imidlertid at søknader om å sette driften på hold vil bli avslått. Flere har så få søkere at de p.t. har lavere belegg enn 25 prosent. Dette vil gjøre situasjonen fryktelig krevende neste år, da den fulle økonomiske virkningen av nedgangen slår inn for fullt. I tillegg til de ti som sliter tyngst, kommer et stort antall som opplever betydelig – men foreløpig ikke kritisk – tilbakegang i antall elever. Kun en håndfull skoler har økning i antall søkere. Grovt sett er bildet slik at ti skoler sliter tungt, ti merker lite til krisen – mens de øvrige, drøye 60 skoler – opplever situasjonen som krevende og bekymringsfull i noe varierende grad.

Situasjonen rammer – naturlig nok – situasjonen for de to nystartede skolene ekstra hardt. Årsaken er at nye skoler ikke har en grunnbase av gamle elever som markedsfører skolen å «flyte på».

Årsakene til nedgangen i antall søkere er flere, men undersøkelser peker mot forverret økonomisk situasjon for «folk flest», særlig sør for Dovre – hvor «folk flest» bor. Her har skyhøye strømpriser slått inn parallelt med økte renter og generell pris- og kostnadsvekst. Når man vet at det i stor grad er foreldre og besteforeldre som betaler egenandelen for folkehøgskoleelever, er det dessverre lett å se at strammere privatøkonomi i husholdningene slår rett gjennom og møter folkehøgskolene som skoleslag.

Søknadssituasjonen

Likevel – situasjonen er ikke helsvart. Søknadsstatistikken viser at vi p.t. har 35 søknader i forkant av kommende skoleår (innkommet etter november 2022). I fjor hadde vi 16 søkere 1. juni – og endte på 36 totalt. Vi lå også helt på landsgjennomsnittet når det gjaldt bekreftede elever – som viser at hver tredje søker til slutt ender opp som elev, ettersom vi i vårt første skoleår hadde 12 godkjente årselever.

I fjor kom altså de fleste søknader etter 1. juni. Hvordan søknadssituasjonen blir i år, og hvor mange elever vi til slutt ender opp med i august, er det likevel umulig å si for sikkert. I en tid preget av stor usikkerhet holder det å vise til tallene slik de er.

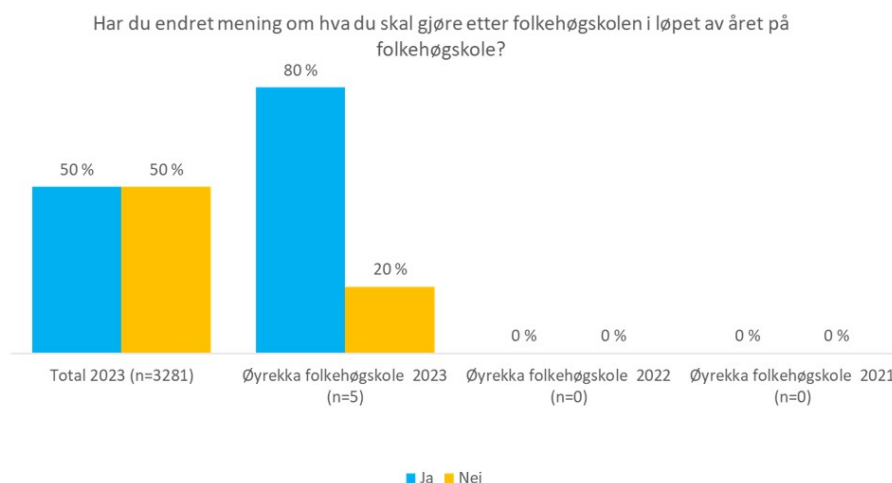
Elevenes «dom»

Det er viktig for oss å peke på flere indikatorer som viser at vi har lyktes svært godt med å oppfylle det som var hovedintensjonen med å etablere Øyrekka folkehøgskole. Dette viser ikke minst Skolesluttundersøkelsen, som Folkehøgskolerådet la fram for få dager siden. Ettersom undersøkelsen inneholder informasjon som kan være personsensitiv for en skole med få elever, kan ikke hele undersøkelsen legges fram, men det er gledelig å kunne peke på følgende:

I snittet av norske folkehøgskoler ser vi at fem av ti elever har endret mening om hva de skal gjøre senere i livet etter å ha gått på folkehøgskole. Av elevene ved Øyrekka folkehøgskole svarer hele åtte av ti det samme:

Spørsmål 7: Har du endret mening om hva du skal gjøre etter folkehøgskolen i løpet av året på folkehøgskole?

folkehøgskolene

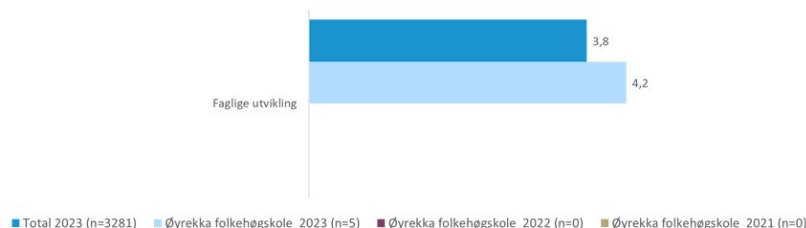
Legger vi til at hele fire elever har valgt å bli boende på Mausund etter skoleåret (i tillegg til at en har søkt som stipendiat kommende år), og at to av disse har fått jobb i havbrukssektoren, en ved Mausund feltstasjon og en blir student, mener vi det grunnlag for å si at vi har nådd mye av målet med å skape en skole som også kan bidra til at flere får øynene opp for de muligheter som kysten har å by på.

I tillegg viser følgende grafiske framstilling at våre elever ligger betydelig over landsgjennomsnittet når det gjelder å bekrefte at året på skolen bidro til faglig utvikling:

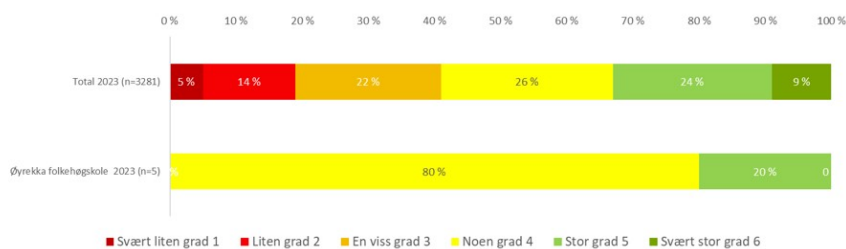
Spørsmål 8: I hvilken grad har året på folkehøgskole bidratt til din: Faglige utvikling

folkehøgskolene

Gjennomsnittstall:

Prosentfordelinger:

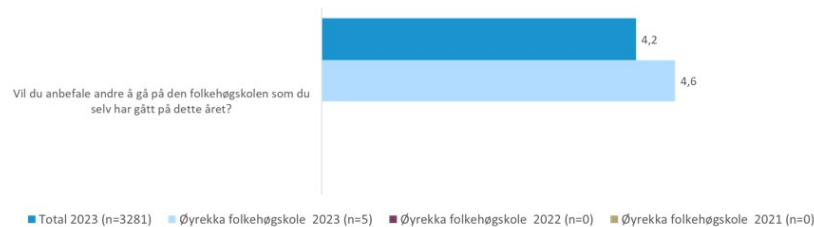

Summen av de erfaringene elevene har hatt dette året, som kommer til uttrykk i hvorvidt de vil anbefale andre ungdommer å søke seg til oss, gir oss heller ingen grunn til å konkludere med at vi ikke har lyktes.

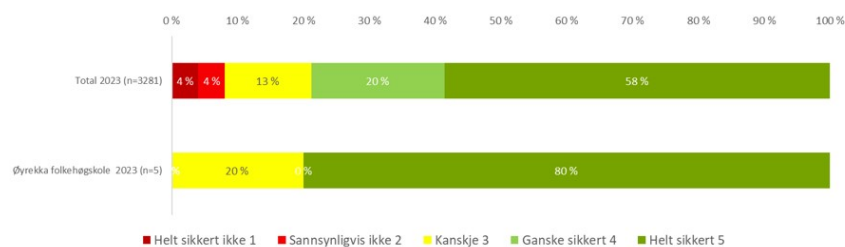
Spørsmål 14: Vil du anbefale andre å gå et år på den folkehøgskolen som du selv har gått på dette året?

folkehøgskolene

Gjennomsnittstall:

Prosentfordelinger:

16

Sett fra styrets side er det ganske imponerende at de ansatte, som parallelt med den daglige skolehverdagen har slitt med å få orden på et skoleanlegg som var alt annet enn innflyttings- og driftsklart da skolen tok til – og som startet året med minimal folkehøgskolekompetanse, likevel har gjort jobben så godt at våre elever i større grad enn elevene ved godt etablerte skoler med alle rutiner på plass, føler at de kan anbefale skolen til andre. Det er også verd å merke seg at ingen av våre elever svarer at de ikke vil anbefale skolen – og at 80 prosent svarer «helt sikkert» på spørsmålet. For folkehøgskolene sett under ett svarer 56 prosent «helt sikkert»

Avslutningsvis tar vi med noen sitater fra fritekstfeltet:

Hvorfor vil du anbefale/ ikke anbefale andre å gå et år på den folkehøgskolen som du selv har gått på dette året?

- det er en veldig bra skule med gode lærere og linje. det er også veldig gøy å bo på en båt
- Nytt og ekstremt gøyalt
- Øyrekka folkehøgskole er en fantastisk skole med utrolige ansatte som ser hver enkelt elev og som bryr seg om alle. Skolen ligger plassert på et nydelig sted som har et lokalsamfunn som er inkluderende og tar alle elever utrolig godt imot.

Skolen har morsomme linjer og baserer seg mye på praktisk læring. Flere av linjene er yrkesrettet og de er rettet mot næringer som er i stor utvikling i dag og som kommer til å spille en stor rolle i framtiden.

Kort oppsumert:

Rent skolefaglig føler vi at vi, etter et hektisk oppstartår hvor de ansatte tidvis føler at de hele tiden har vært på etterskudd «med det meste», har klart å etablere et tilbud som de viktigste sensorene – elevene selv – gir svært gode skussmål. Kobler vi dette opp mot at vi også ser ut til å ha truffet med grunntanken om å etablere en folkehøgskole som er litt mer yrkesrettet enn de fleste andre skoler, og denne innretningen i tillegg peker mot blå sektor, føler styret at vi i det minste kan konkludere med at vi absolutt er på riktig vei.

Utfordringsbildet

Vi jobber nå med å redusere driftskostnadene for kommende skoleår. Dette gjøres både gjennom å se på alternative løsninger personellmessig for å sikre forsvarlig tilsyn utenfor skoletiden – samtidig som ansattes rettigheter ivaretas. I tillegg er vi midt i en prosess med å få redusert husleien. Eieren av skoleanlegget har bekreftet at han er villig til å gå betraktelig ned i pris. Så får vi se på hvilket nivå vi klarer å oppnå enighet. I tillegg er vi i dialog med fylkeskommunen, etter samtaler med Fiskeridirektoratet, om tildeling av undervisningskvoter for kommende år. Signalene fra direktoratet har vært positive, og vi har berettiget håp om at vi vil få dette innvilget. Dette vil i så fall påvirke driftsøkonomien i selskapet merkbart.

Vår fremste økonomiske utfordring pr. 1. juni er leverandørgjeld knyttet til kostnader som i all hovedsak dreier seg om skoleanlegget, og som vi delvis har dratt med oss siden august i fjor – delvis har pådratt oss gjennom pålagte eksterne utredninger knyttet til blant annet brannsikringstiltak. Dersom vi ikke klarer å sanere denne gjelda gjennom å flytte den fra leverandører til ansvarlig lån, er det usikkert om vi kan ta ansvar for å starte opp kommende skoleår, ettersom alle analyser viser at vi vil ha behov for alle driftsinntekter (statsstøtte, elevbetaling og eventuelt alternative inntekter) for å sikre den daglige driften.

Vår andre – og mer langsiktige – utfordring er det omtalte faktum at vi møtte den kanskje største krisen i folkehøgskolebevegelsen etter Andre verdenskrig. Dette kom på mange måter ut av det blå, og vi kan ikke benekte at vi gjerne skulle sett at skolen ble godkjent noen år tidligere – og at vi hadde klart å bygge opp en større base av fornøyde elever før nedgangen kom. Men vi ble godkjent på det tidspunkt vi ble godkjent – og må forholde oss til de rammene som eksisterer. Det faktum at de elevene vi tross alt har hatt gir oss så gode tilbakemeldinger, er en enorm oppmuntring til styret og de ansatte om å gjøre alt som er mulig for at skolen skal komme seg gjennom en krevende oppstartsfasen.

Mausund, den 1. juni 2023

John Arne Moen

Styreleder

	Januar	Februar	Mars
Statsstøtte	2 743 000		
Elevbetaling	184 288	88 100	88 100
Andre innt.	22 750	502 000	5 000
SUM INNT.	2 950 038	590 100	93 100
Personalkost	370 000	370 000	370 000
Reiser	8 500	20 500	8 500
Undervisning	16 000	4 000	4 000
Adm.kost	25 100	19 100	19 100
Lånekostn.	11 600	11 600	11 600
Husleie	330 000	330 000	150 000
Drift båt	803 000	69 000	19 000
Internat/kjøkken	15 000	15 000	15 000
Forsikring	4 800	4 800	4 800
Informasjonkontoret/folkehøgskolerådet	286 000		
Folkehøgskolerådet, vikar og PU-midler			
SUM utg	1 870 000	844 000	602 000
Reiser			
Linjeturer (15 000,- pr elev)			
Elevreiser	3 000	3 000	3 000
Bespisning, sosialt arrangement			
MIST, Hitra			
Island			
Trondheim calling		8 000	
Titran			
Flybilletter	1 000	1 000	1 000
Utlegg	4 500	4 500	4 500
Overnatting på Halten			
SUM	8 500	16 500	8 500
Adm.kost			
Revisjon/regnskap	10 000	10 000	10 000
Frøya kommune husleie	3 200	3 200	3 200
Tlf/nett	1 500	1 500	1 500
Leasing	2 000	2 000	2 000
Nettpro	400	400	400
Kurs	6 000		
Kontorrekvisita	2 000	2 000	2 000
SUM	25 100	19 100	19 100
Drift			
Strøm	10 000	10 000	10 000
Fyringsolje	160 000		
Coop	2 000	2 000	2 000
Markedsføring	150 000	50 000	
Retura	3 500	3 500	3 500

Inventar			
Elektriker	2 500	2 500	2 500
VVS	1 000	1 000	1 000
Nøkler			
Frøy akvaservice	354 000		
Multiconsult	120 000		
Jurist	5 000	5 000	5 000
SUM	808 000	74 000	24 000
Undervisning			
Materiell	4 000	4 000	4 000
Førstehjelpskurs			
Dykkerutstyr	15 000		
Byggevarer/materialer			
Fiskeutstyr	1 500	1 500	1 500
SUM	20 500	5 500	5 500
Internat/kjøkken			
Coop	2 000	2 000	2 000
Mat	10 000	10 000	10 000
Husholdningsartikler	3 000	3 000	3 000
Møbler			
SUM	15 000	15 000	15 000

April	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober
2 743 000			2 743 000			2 743 000
88 100	88 100			530 000	225 000	225 000
	5 000	20 000	20 000	20 000		5 000
2 831 100	93 100	20 000	2 763 000	550 000	225 000	2 973 000
370 000	370 000	250 000	250 000	370 000	370 000	370 000
328 500	11 500	5 500	5 500	23 500	13 500	8 500
4 000	4 000			16 000	4 000	4 000
19 100	19 100	19 100	19 100	19 100	19 100	24 100
11 600	11 600	11 600	11 600	11 600	11 600	11 600
150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
493 000	19 000	17 000	12 000	199 000	14 000	14 000
15 000	15 000	3 000	13 000	15 000	15 000	15 000
4 800	4 800	4 800	4 800	4 800	4 800	4 800
				40 000		
1 396 000	605 000	461 000	466 000	849 000	602 000	602 000
3 000	3 000			3 000	3 000	3 000
	3 000					
					5 000	
320 000						
1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500
				15 000		
328 500	11 500	5 500	5 500	23 500	13 500	8 500
10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
3 200	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200
1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
400	400	400	400	400	400	400
						5 000
2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
19 100	19 100	19 100	19 100	19 100	19 100	24 100
10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
60 000				160 000		
2 000	2 000			2 000	2 000	2 000
3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500

				20 000		
2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
				5 000		
354 000						
120 000						
5 000	5 000	5 000				
558 000	24 000	22 000	17 000	204 000	19 000	19 000
4 000			4 000	4 000	4 000	4 000
			8 000			
			15 000			
			10 000			
1 500	1 500		1 500	1 500	1 500	1 500
5 500	1 500		38 500	5 500	5 500	5 500
2 000	2 000			2 000	2 000	2 000
10 000	10 000			10 000	10 000	10 000
3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
			10 000			
15 000	15 000	3 000	13 000	15 000	15 000	15 000

November	Desember	SUM
		10 972 000
225 000	225 000	1 966 688
5 000	2 000	606 750
230 000	227 000	13 545 438
370 000	370 000	4 200 000
8 500	11 500	454 000
4 000	4 000	64 000
19 100	19 100	240 200
11 600	11 600	139 200
150 000	150 000	2 160 000
14 000	164 000	1 837 000
15 000	15 000	166 000
4 800	4 800	57 600
		286 000
		40 000
597 000	750 000	9 644 000

3 000	3 000
	3 000

1 000	1 000
4 500	4 500

8 500	11 500
--------------	---------------

10 000	10 000
3 200	3 200
1 500	1 500
2 000	2 000
400	400

2 000	2 000
19 100	19 100

10 000	10 000
2 000	2 000
	150 000
3 500	3 500

2 500	2 500
1 000	1 000

19 000	169 000
---------------	----------------

4 000	4 000
-------	-------

1 500	1 500
5 500	5 500

2 000	2 000
10 000	10 000
3 000	3 000

15 000	15 000
---------------	---------------

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Nils Jørgen Karlsen
Arkivsaksnr.: 23/1216

Arkiv: S82 &13

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet

HØRING STRATEGISK KONSEKVENsutREDNING AV NYE OMRÅDER FOR HAVVIND - JUNI 2023

Forslag til vedtak:

1. Frøya kommune støtter Trøndelag fylkeskommune sitt vedtak og høringsinnspill til strategisk konsekvensutredning av nye områder for havvind
2. Vedtaket oversendes Olje- og Energidepartementet

Saksopplysninger:

Norges vassdrags- og energidirektorat har i samarbeid med en direktoratsgruppe identifisert nye områder for fornybar energiproduksjon til havs, og laget forslag til program for strategisk konsekvensutredning.

Denne er nå på høring med høringsfrist 12.06.2023. Frøya kommunene er ikke utpekt som høringsinnstans, men det er åpnet opp for at også andre enn de som står på høringslisten står fritt til å uttale seg.

Direktoratsgruppen har bestått av Norges vassdrags- og energidirektorat, Oljedirektoratet, Fiskeridirektoratet, Miljødirektoratet, Kystverket, Forsvarsbygg og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. I tillegg har Havforskningsinstituttet, Luftfartstilsynet og Petroleumstilsynet vært involvert i arbeidet.

Olje- og energidepartementet ber om tilbakemeldinger på forslag til program for strategisk konsekvensutredning av nye områder til fornybar energiproduksjon til havs. *Det ligger to ulike forslag til program for strategisk konsekvensutredning. Det ene utredningsprogrammet, Forslag til utredningsprogram for Sørvest F og Vestavind F, gjelder områdene Sørvest F og Vestavind F og er et utredningsprogram som skal muliggjøre en tildeling av prosjektområder i 2025. Det andre utredningsprogrammet, Utredningsprogram for 18 identifiserte områder, gjelder de øvrige 18 områdene. Begge utredningsprogrammene må ses i sammenheng med dokumentet Felles føringer for de strategiske konsekvensutredningene som ligger på samme nettside. Departementet ber om at det i høringssvaret spesifiseres hvilket av de to forslagene til utredningsprogram innspillet gjelder, om det gjelder begge utredningsprogrammene eller de felles føringene for utredningene.*

Fylkesutvalget/ Trøndelag fylkeskommune har behandlet saken i møte 30.05.2023 – SAK 110/23. Deres saksframstilling og vedtak følger her i sin helhet:

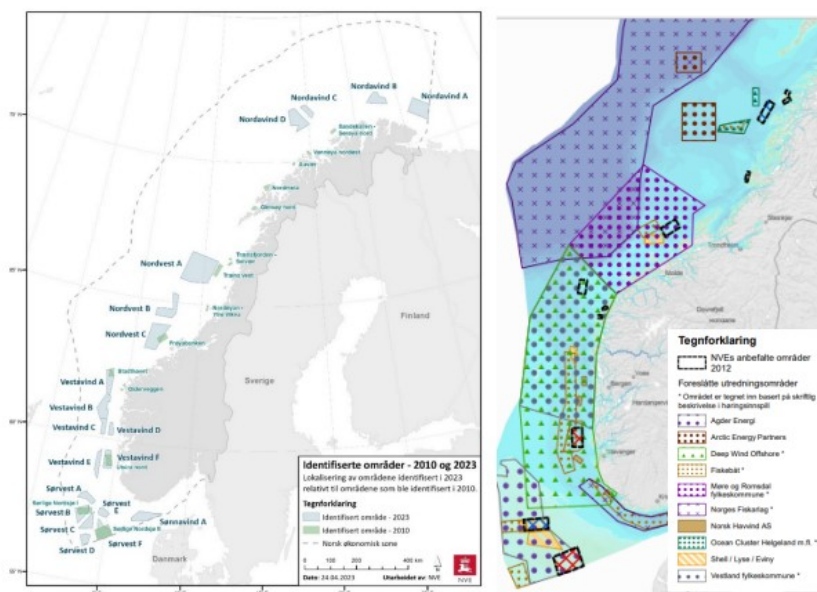
Bakgrunn

Ved Stortingets behandling av St.meld. nr 34 (2006-2007) Norsk klimapolitikk ble det bestemt at det skulle lages en nasjonal strategi for kraftproduksjon fra vind og andre fornybare energikilder til havs. Norges vassdrags og energidirektorat (NVE) skrev rapporten Havvind, forslag til utredningsområder i 2010, og identifiserte 15 områder. Olje og energidepartementet (OED) fastsatte utredningsprogram for alle 15 utredningsområdene i 2011. Sørlige Nordsjø 2 og Utsira Nord er blitt åpnet for tildeling og konsesjon innen 2025.

OED ba NVE i 2022 om å identifisere nye områder for fornybar energiproduksjon til havs. Det skal identifiseres områder som gjør det mulig å tildele arealer tilsvarende 30 GW havvind innen 2040. NVE har i 2022 vurdert de 13 områdene, samt kommet med anbefalinger av nye områder i lys av oppdatert kunnskapsnivå og teknologi- og markedsutvikling. Det ble gitt mulighet til å komme med innspill til nye områder for vindkraft til havs fra 30.mai 2022 til 15.august 2022. Trøndelag fylkeskommune avga ingen innspill i denne prosessen.

Faktiske opplysninger

Olje- og energidepartementet har sendt forslag til program for strategisk konsekvensutredning av nye områder til fornybar energiproduksjon til havs på offentlig høring. Høringsfrist 12.juni 2023. Direktoratsgruppen som legger fram forslag til utredningsprogram har bestått av Norges vassdrags- og energidirektorat, Oljedirektoratet, Fiskeridirektoratet, Miljødirektoratet, Kystverket, Forsvarsbygg og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. I tillegg har Havforskningsinstituttet, Luftfartstilsynet og Petroleumstilsynet vært involvert i arbeidet. Olje- og energidepartementet ber om tilbakemeldinger på forslag til program for strategisk konsekvensutredning av nye områder til fornybar energiproduksjon til havs.

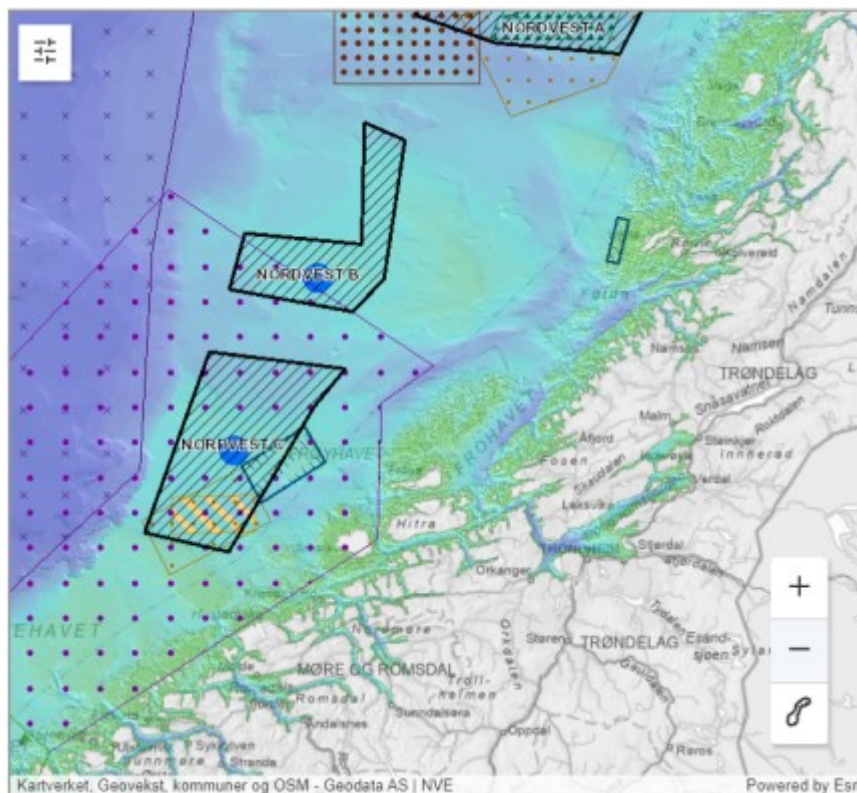

Bilde 1: Identifiserte områder for konsekvensutredning for havvind og sammenfatning av høringsinnspill kart til høyre

Det er tre områder utenfor Midt-Norge: Nordvest A, Nordvest B og Nordvest C. Disse tilhører ikke gruppen av områder som vil få tildelinger av prosjektområder innen 2025. Områdene utenfor Midt-Norge utgjør gruppen av områder som skal bli tildelt konsesjon innen 2040.

Det strategiske utredningsprogrammet inneholder ingen beskrivelser av politiske finansielle rammevilkår med tanke på skatter, avgifter eller subsidieordninger som er tiltenkt havvindssatsningen. Det beskriver heller ikke konsekvensene av satsningen med tanke på behov for arbeidskraft og kompetanse/nye utdanningsløp.

Utenfor Midt-Norge er det tre områder som skal utredes videre; Nordvest A, B og C. Områder identifisert i 2010/2012 vises blått skravert (Frøyabanken og Nordøyan -Ytre Vikna). Nordvest A ligger i området som ble spilt inn av aktører i Nordland fylke. Nordvest C ligger i området som ble spilt inn som aktuelt fra Møre og Romsdal fylkeskommune. Det er kun Nordvest B som ligger utenfor Trøndelag fylke, med en viss overlapp med fylkesgrensa til Møre og Romsdal. De blå sirklene illustrerer arealbehov for 1 GW havvind. Det gult skraverte områdene i Nordvest C er innspill om Tobis-felt fra Shell/Lyse/Eviny mens gult prikkete er fiskebanker.

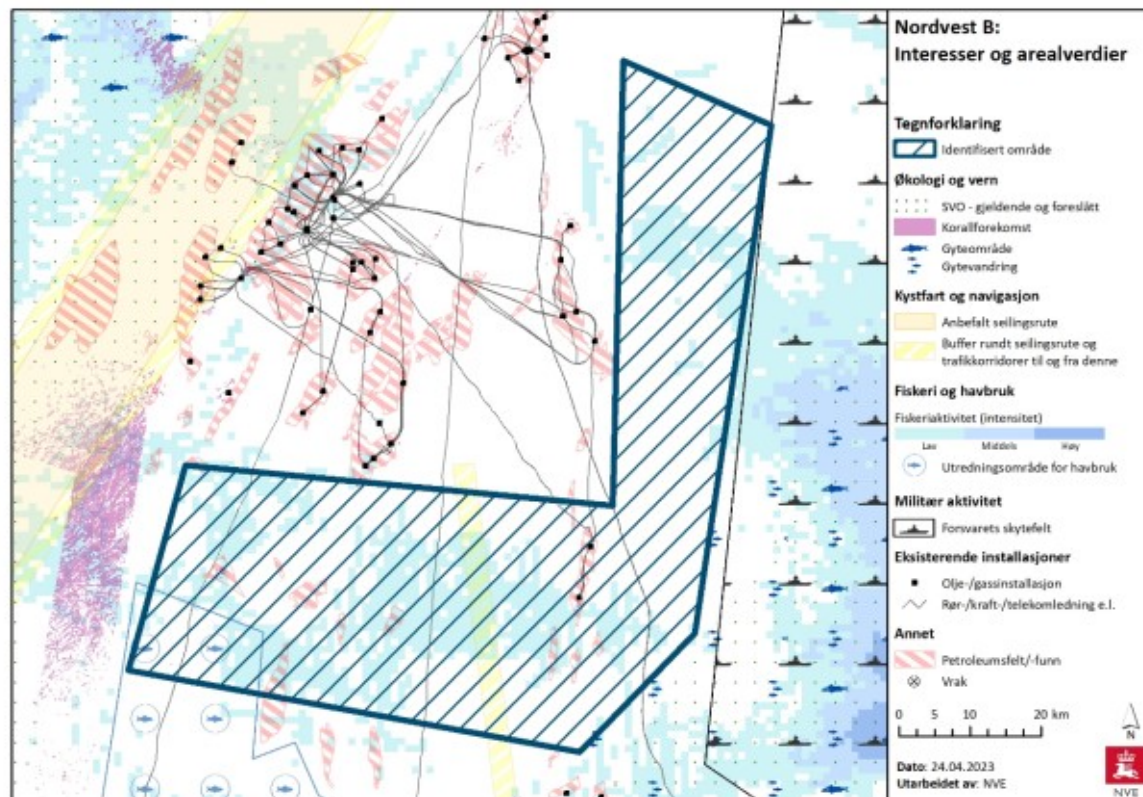
Bilde 2: De tre havvindsområdene utenfor Midt-Norge, Nordvest A, Nordvest B, Nordvest C. Kun Nordvest B ligger utenfor Trøndelagskysten.

Det skal gjennomføres en strategisk konsekvensutredning før et område åpnes for havvind. De tematiske utredningspunktene er beskrevet i detalj her (Utredningsprogram for 18 identifiserte områder (nve.no)), og inkluderer følgende tema: 1) kraftproduksjon og

levetidskostnad, 2)kraftsystem og nettilknytning, 3)forholdet til lovverk, planer og verneområder, 4)naturmangfold, 5)fiskeri, 6)havbruk, 7)petroleum og lagring av CO₂, 8)skipsfart, 9)forsvaret, 10)risiko for uønskede hendelser, 11)forurensning, 12)visuelle virkninger, 13)landskap, 14)kulturminner, 15)friluftsliv, 16)havner, 17)radar, 18)elektronisk kommunikasjon, 19)luftfart samt 20)næringsliv og reiseliv.

Områdene skal planlegges videre med flytende havvindsteknologi. Dette gir rom for teknologiutvikling. Samtidig vil en umoden teknologi medføre betydelig teknisk og økonomisk usikkerhet. Det er stabile og gode vindressurser i området.

Innenfor område Nordvest B er det forekomst av fiskeriaktivitet, det er relativt mye olje/gassinstallasjoner og petroleumsrelatert aktivitet samt rørledninger i området. Det området overlapper med Frøyabanken Nord som utredes for havbruk til havs. Området grenser i øst til forsvarets skytefelt samt til gjeldende og foreslåtte områder for særlig verdifulle og sårbare områder i norske havområder (SVO).

Bilde 3: Kartlegging av interesser og arealverdier Nordvest B

Det foreslås at kraft fra Nordvest B og Nordvest C ilandføres til transmisjonsnettstasjon Fræna (se kart under). Stasjonen har kort avstand til stort industriforbruk. Statnett anslår at det er kapasitet i eksisterende nett til å tilknytte en del havvind til Fræna transformatorstasjon, anslagsvis 1000-2000 MW.

Det mangler kunnskap om hvordan havvind vil påvirke fiskeri- og havbruksnæringen, og om sameksistens kan gi arealbesparelser eller andre positive effekter. Bortsett fra det fysiske arealbeslaget vil påvirkning kunne være blant annet støy og vibrasjoner fra vindkraftverk, samt begrensinger som følge av plassering og tilhørende støttefunksjoner og logistikk.

Kamp om arealene, til lands

Areal er en knapp ressurs og planprosesser er tid- og ressurskrevende. Et vindkraftverk til havs har behov for arealer på land i forbindelse med utbygging, drift/overvåkning/vedlikehold og fjerning/nedleggelse. I henhold til de felles føringene for strategisk utredningsprogram, så skal miljø- og arealmessige virkninger og konkrete traseer og anleggsplasseringer ikke utredes i denne omgang. Det er likevel behov for å se havvindsatsningen i sammenheng med andre arealkrevende satsninger, forpliktelser og avtaler.

Den strategiske konsekvensutredningen skal inneholde en overordnet vurdering av hvilke norske havner og egnede arealer på land som kan brukes for å etablere havvind i de identifiserte områdene. Plan- og bygningslovens system for avklaring av arealformål er basert på at ulike interesser medvirker i prosessen frem mot politiske beslutninger. Kommunen som planmyndighet blir sentral part når det gjelder bruk av havneområdene.

Utredningen bør utvides til å omfatte konsekvensene av knapphet på egnede havnearealer. Det strategiske utredningsprogrammet må innhente kunnskap om hvordan nye verdikjeder for grønn industri også har behov for havneområder og arealer i framtida (batterier, havbruk til havs eller landbasert oppdrett, hydrogen, karbonfangst og lagring, maritim industri, biogassproduksjon). Utviklingen av ny, arealkrevende industri skal skje samtidig som at Norge overholder internasjonale og nasjonale forpliktelser om vern av områder til lands og til havs. Det er behov for et tydelig samarbeid mellom lokale, regionale og statlige myndigheter for hvordan en bærekraftig arealbruk kan sikres, og hvem som har ansvar for å gjøre avveiningene.

Kamp om ressursene

Utbygging av havvind vil kreve bruk av råvarer og materialer fra et internasjonalt marked med varierende grad av transparens og ansvarlighet i verdikjeden. Ettersom havvind vokser raskt, også internasjonalt, vil trolig kappløpet om knappe råvareressurser som trengs særlig til kabler og turbiner tilspisses ytterligere. Havvind er en industri som tar utgangspunkt i en fornybar ressurs som Norge har overflod av (vind). Likevel vil utbyggingen av industrien kreve innsatsfaktorer som er knappe i en helt annen grad i dag enn det var da vannkrafteventyret eller oljeeventyret startet.

Mekanismer for privat-offentlig samarbeid for å sikre miljømessig og sosial bærekraft i verdikjeden bør beskrives i utredningsprogrammet. Materialvalg og materialteknologi for å sikre gjenvinning/ombruk ved endt levetid må beskrives tydeligere. Industrien kan bidra til å utvikle gjenvinningskapasitet og leverandører for materialhåndtering, dette for å styrke havvindssatsningens sirkulære profil. Landbasert oppdrett benytter i stor grad de samme materialene som havvindmølle-blader. Her ligger det et utviklingspotensial for leverandørindustri til å utvikle løsninger, teknologi og produkter som kan gjenbrukes/er sirkulære.

Endring i Trøndelags militærstrategiske posisjon

Trøndelag, både kyst og landområder, har fått en ny militærstrategisk posisjon etter at Sverige og Finland blir NATO-medlemmer. Sivil infrastruktur må oppgraderes til å kunne ta imot styrker for øvelse, men også ha transportkapasitet for bruk i en konfliktsituasjon.

Det strategiske utredningsprogrammet tar i liten grad høyde for å beskrive konsekvensene av en grunnleggende endring av forsvarsaktiviteten i området. Konsekvensene havvindsområdene Nordvest B og Nordvest C er i stor grad basert på forswarets aktiviteter slik de har vært de siste tiårene, men ikke slik de kan komme til å bli i tiåret foran oss. Trøndelag fylkeskommune har oversendt høringsutkastet til Forsvarets Operative Hovedkvarter (FOH) for å sikre at operativ myndighet i Forsvaret kan gjøre sine vurderinger om mulige konsekvenser for Forsvaret og spille disse inn som en del av høringen.

Elektrifisering av sokkel

Trøndelag fylkestingets vedtok i sak 31/23, høring av Energikommisjonen, punkt 10 følgende:

Elektrifisering av sokkelen skal skje i sammenheng med utbyggingen av havvind slik at kraftbalansen på land ikke svekkes og for å hindre økt strømpris i Trøndelag. Trøndelag fylkeskommune mener at selskapene som opererer på norsk sokkel må ta sin del av ansvaret for å sikre nok elektrisk kraft for å nå klimamålene ved å bidra til kostnadene for utvikling og utbygging av havvind. Både delvis utbygging nær feltene, men også i større frigitte områder for å kompensere for uttak av kraft fra land. Det haster derfor at regjeringen frigir og klargjør områder til utbygging av havvind i Norskehavet.

Finansiering av utbygging og prisregimet knyttet til forbruk av havvindkraft er ikke en del av det strategiske utredningsprogrammet.

Økonomiske konsekvenser

Et strategisk utredningsprogram for havvind vil ikke ha økonomiske konsekvenser for Trøndelag fylkeskommune. Som vist i saken vil en tildeling av områder utenfor Trøndelagskysten øke behov for arealplanlegging i kommuner og i fylkeskommunen. Tildelinger av havvindsområder vil kunne gi økonomiske ringvirkninger for trøndersk leverandørindustri og fou-miljø, men disse er ikke avhengig av at områdene ligger utenfor Trøndelagskysten.

Konsekvenser for klima og miljø

Utbygging av havvind til havs vil øke kraftproduksjon fra fornybar energi og slik kunne bidra til at klimamål om elektrifisering av transport og industri lykkes. Som det strategiske konsekvensutredningsprogrammet viser er det betydelige konflikter mellom havvindsutbygging og miljøverdier både til lands og til havs, hvorav mange også er mangelfullt kartlagt.

Konsekvenser for folkehelse

Områdene som er utpekt aktuelle for havvind ligger så langt ute til havs at de vil sannsynligvis ikke sjenere utsikt eller skape støy for innbyggere. Det er positivt for folkehelsen å fase ut bruk av fossilt drivstoff i transport. En industriell havvindssatsning vil være svært kapitalintensiv og trolig styrke enkeltaktørers dominans i energimarkedene. Havvindssatsningen må oppleves som legitim også i de lokalsamfunnene som bærer konsekvensene av arealinngrepene.

Fylkesdirektørens konklusjon

Det strategiske utredningsprogrammet for havvind gir et godt kunnskapsgrunnlag for videre utvikling av områder for havvind utenfor Norge. Når det gjelder de utpekte områdene utenfor Trøndelag, er det kunnskapsbehov om hvordan arealbrukskonflikter til lands og til havs skal håndteres på ulike nivå; lokalt, regionalt og nasjonalt. Det er ikke tilstrekkelig beskrevet hvordan det skal sikres ansvarlighet i verdikjeden for knappe råvareressurser. Det er behov for å utrede hvordan materialbruk og materialteknologi kan sikre at ressurser blir gjenbrukt/gjenvunnet. Videre er det behov for en ytterligere vurdering av hvorvidt Trøndelags militærstrategiske posisjon står i konflikt med områdene utpekt for havvind. De finansielle rammevilkårene for utvikling av umoden teknologi er ikke beskrevet. Havvind kan bidra til at petroleumsselskapene når sine klimamål ved elektrifisering av sokkel. Kostnader knyttet til risiko, utvikling og utbygging må fordeles på en samfunnsøkonomisk hensiktsmessig måte.

Fylkesutvalgets vedtak

1. Fylkesutvalget støtter i all hovedsak innholdet i høringen av forslag til strategisk utredningsprogram for havvind. Forslaget som foreligger skal gi gode arealavklaringer og sikre sameksistens mellom ulike næringer slik at det sikres god og arealeffektiv bruk av havområdene
2. Fylkesutvalget er positiv til at arealer utenfor Trøndelag er utpekt som områder langs kysten som skal undersøkes nærmere med tanke på havvind, og at det nå legges frem forslag til utredningsprogram for slik virksomhet
3. Fylkesutvalget har følgende innspill til programmet:
 - a. Fylkesutvalget bemerker at havvind og spesielt flytende havvind i en slik skala er relativt nytt, og at det i dag ikke er etablert et system for å sikre regionale ringvirkninger av slik aktivitet. Det er svært viktig at det etableres et slikt system, og fylkesutvalget vil anmode om at dette utredes videre
 - b. Fylkesutvalget understreker behovet for god medvirkning fra sentrale regionale og lokale interessenter i den videre utredningen. Det er viktig å sikre en bærekraftig sameksistens og ulike interesser som; fiskeri, fugl, naturmangfold i havet, havbruk og herunder havbruk til havs og militære skytefelt
 - c. Fylkesutvalget mener det er behov for å utrede hvordan materialbruk og materialteknologi kan sikre at ressurser blir gjenbrukt/gjenvunnet slik at de inngår i en sirkulær økonomi
 - d. Fylkesutvalget mener det er behov for en egen militærstrategiske vurdering rundt områdene utpekt for havvind
 - e. Fylkesutvalget mener utredningsprogrammet ikke beskriver hvordan utviklingskostnadene for en umoden flytende havvindsteknologi skal fordeles. Elektrifisering av sokkelen med havvind vil kreve at kostnadene for utvikling og utbygging fordeles på en samfunnsøkonomisk hensiktsmessig måte

- f. Fylkesutvalget vil også legge til at elektrifisering av sokkelen bør skje i sammenheng med utbyggingen av havvind slik at kraftbalansen på land ikke svekkes og for å hindre økt strømpris i Trøndelag. Trøndelag fylkeskommune mener at selskapene som opererer på norsk sokkel må ta sin del av ansvaret for å sikre nok elektrisk kraft for å nå klimamålene ved å bidra til kostnadene for utvikling og utbygging av havvind. De bør derfor utredes videre om flere havvindparker/områder bør plasseres i relativ nærhet til oljeinstallasjonene

Vurdering:

Kommunedirektøren har sett på Fylkesutvalgets vedtak i saken og mener at vedtaket er i tråd med kommunens innstilling. Kommunedirektøren er opptatt av at vi får gode arealavklaringer for å sikre sameksistens mellom ulike næringer, spesielt tradisjonelt fiskeri og planer om oppdrett lengre til havs. Det er viktig at næring skapes og utvikles i vår region.

Kommunedirektøren tilrår derfor at:

- Frøya kommune støtter Trøndelag fylkeskommune sitt vedtak og høringsinnspill til strategisk konsekvensutredning av nye områder for havvind
- Vedtaket oversendes Olje- og Energidepartementet